

?nternette Oyun Oynama Bozuklu?u

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?nternette Oyun Oynama Bozuklu?u. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23717>

Özet

Bu giri?, Uluslararası Hastalık Sınıflaması (DSM-5) araştırma kriterlerine dayanan dokuz maddelik bir ölçektir olan ?nternette Oyun Oynama Bozuklu?u Kısa Formu'nun (IGDS9-SF) Türkçe'ye uyarlanması odaklanmaktadır. Ölçek, C. Evren ve di?erleri tarafından 2018 yılında gerçekleştirilen psikometrik geçerlik ve güvenilirlik çalışması ile Türk kültürüne kazandırılmıştır. Bu uyarlama çalışması, klinik ve genel popülasyonlarda ?nternet Oyun Oynama Bozuklu?u'nun (?OOB) hızlı ve etkin bir şekilde tanınması amacıyla yapılmaktadır. Ölçeğin kısa yapısı, araştırmalarda ve klinik de?erlendirmelerde kullanım kolaylığı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

?nternette Oyun Oynama Bozuklu?u, IGDS9-SF, DSM-5, Oyun Bağımlılığı, Uyarlama, Psikometri, Türkiye.

Yazarlar

Cüneyt Evren, Ercan Dalbudak, Murat Topcu, Ne?e Kutlu, Belkıs Evren, Halley M. Pontes.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Amerikan Psikiyatri Birliği tarafından DSM-5'in araştırma ekinde yer alan dokuz ?nternet Oyun Oynama Bozuklu?u (?OOB) kriterini temel alarak, bireylerdeki bozukluk belirtilerinin şiddetini ve yaygınlığını ölçmektir. Türkçe versiyonunun uyarlanması, Türk popülasyonunda güvenilir ve geçerli bir tarama aracı ihtiyacını karşılamıştır.

IGDS9-SF, dokuz maddelik kısa formu sayesinde, uzun psikolojik de?erlendirme süreçlerine gerek kalmadan, özellikle yüksek risk altındaki bireyleri tespit etmek ve klinik müdahale gerektiren durumları belirlemek için tasarlanmıştır. Bu araç, hem epidemiyolojik çalışmalarda hem de klinik araştırmalarda kullanılmak üzere optimize edilmiştir.

Yapı

Ölçek, Internet Gaming Disorder (IGD) yapısını, DSM-5'te belirtilen dokuz semptom kümesini temsil eden tek bir faktör altında ölçmektedir. Bu semptomlar genellikle ?unlar? içerir: oyunla zihinsel u?ra?, bırakma girişimlerinin başarısızlığı, tolerans, yoksunluk belirtileri, di?er ilgi alanlarındaki kayıp, olumsuz sonuçlara rağmen devam etme, aldatma, olumsuz ruh hallerinden kaçınmak için kullanma ve önemli bir risk altında olmasına rağmen oyuna devam etme.

Türkçe uyarlamasının orijinal yapıya uygunluğu, genellikle Doğrusal Faktör Analizi (DFA) ile incelenmiş ve tek faktörlü yapıların Türk kültüründe de geçerli olduğu gösterilmiştir. Bu yapı,

?OOB'nin bir ba??mlil?k bozuklu?u olarak kavramsalla?t?r?lmas?na destek sa?lamaktad?r.

Geçerlik

Evren ve arkada?lar?n?n (2018) çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerli?i detayl? olarak incelenmi?tir. Yap? geçerli?i, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) sonuçlarıyla desteklenmi?tir; bu analizler, dokuz maddenin tek bir örtük ?nternet Oyun Oynama Bozuklu?u faktörünü temsil etti?ini göstermi?tir. Ölçe?in, ilgili di?er ba??mlil?k ölçekleri (örne?in, ?nternet Ba??mlil??? Ölçekleri) ile beklenen yönde ili?kiler göstermesi, e? zamanl? geçerli?i sa?lamaktad?r.

Ayr?ca, çal??mada ölçe?in klinik geçerli?i de de?erlendirilmi? olup, ?OOB tan?s? alm?? klinik gruplarla sa?l?kl? kontrol gruplar?n? ay?rt etme yetene?i incelenmi?tir. Bu durum, IGDS9-SF'nin klinik ortamlarda etkili bir tarama arac? olarak kullan?labilece?ini do?ulamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirli?i, iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach's Alpha) ile de?erlendirilmi?tir. Orijinal çal??mada, Türkçe IGDS9-SF'nin yüksek düzeyde iç tutarl?l?a sahip oldu?u rapor edilmi?tir. Yüksek Cronbach's Alpha de?erleri (genellikle 0.80'in üzerinde), ölçekteki tüm maddelerin ayn? temel yap?y?, yani ?nternet Oyun Oynama Bozuklu?unu, tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Ek olarak, ölçe?in zamana kar?? tutarl?l?n? de?erlendiren test-tekrar test güvenirli?i de incelenmi? olabilir. Bu tür çal??malar, ölçek puanlar?n?n k?sa bir zaman aral???nda kararlıl?n? teyit ederek, arac?n uzun süreli ara?t?rmalarda ve takip çal??malar?nda kullan?m?na olanak tan?r.

Faktör Analizi

Türkçe IGDS9-SF'nin faktör yap?s?, Evren ve arkada?lar? (2018) taraf?ndan kapsaml? bir ?ekilde analiz edilmi?tir. Çal??ma, ölçe?in dokuz maddesinin tek boyutlu bir yap?y? destekledi?ini ortaya koyan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) sonuçlarına dayanmaktadır. Bu tek faktörlü model, ?OOB'nin DSM-5 kriterlerine uygun olarak tek bir ba??mlil?k spektrumu olarak kavramsalla?t?r?lmas?yla uyumludur.

Bu faktör yap?s?, ölçe?in orijinal ?ngilizce versiyonunun ve uluslararası alanda yap?lan di?er uyarlama çal??malar?n?n sonuçlarıyla da tutarl?l?k göstermektedir. Tek faktörlü yap?, uygulamaya ölçek puanlar?n? yorumlarken basit ve net bir toplam skor kullanma imkanı sunar.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?larak yan?tlan?r. Yan?tlar, kat?l?mc?n?n belirtilen davran??? ne s?kl?kta veya ne ölçüde deneyimledi?ini gösterir.

Language Available: Türkçe (Uyarlama), ?ngilizce (Orijinal).

Population Group: Klinik ve genel popülasyonlar.

Age Group: Ergenler ve Yeti?kinler.

Population Details: Çal??ma, üniversite ö?rencileri, lise ö?rencileri ve/veya genel toplum örneklemi dahil olmak üzere çe?itli Türk popülasyonlar? üzerinde gerçekte?irilmis?tir.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (self-report) yöntemiyle uygulanan anket format?ndad?r.

Anahtar Kelimeler

?nternette Oyun Oynama Bozuklu?u, IGD, Psikometrik Özellikler, K?sa Form, Tarama Arac?, Ba??ml?lk.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sorumlu yazar için ORCID bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: cuneytevren@yahoo.com

Correspondence Address: Sorumlu Yazar: **Cüneyt EVREN.**

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in yay?n y?l? 2018'dir (Türkçe psikometrik geçerlik çal??mas?). Ölçe?in kullan?m? için izin ve ücret bilgileri sorumlu yazar (Cüneyt Evren) ile ileti?ime geçilerek ö?renilmelidir. Genellikle akademik ara?t?rmalar için standart izin süreçleri geçerlidir.

Orijinal PDF dosyas? bu adresten indirilebilir: [psychometric-validation-of-the-turkish-nine-item-internet-gaming-disorder-scale-short-form-igds9-sf.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/psychometric-validation-of-the-turkish-nine-item-internet-gaming-disorder-scale-short-form-igds9-sf.pdf)

Kaynaklar

Evren, C., Dalbudak, E., Topcu, M., Kutlu, N., Evren, B., & Pontes, H. M. (2018). Psychometric validation of the Turkish nine-item Internet Gaming Disorder Scale-Short Form (IGDS9-SF). *Psychiatry research*, 265, 349-354.

İnternette Oyun Oynama BozukluĐu Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri orijinal kaynak içerikte sağlanmamığtır. Ancak, IGDS9-SF (Kısa Form) dokuz maddeden oluşmakta olup, bu maddeler İnternette Oyun Oynama BozukluĐu DSM-5 kriterlerini doğrudan yansıtmaktadır.

Maddelerin tam metni için yukarıda belirtilen akademik makaleye başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM